

Senioren

Slik var sommerens
stevne på Sundvollen

Trygve Andersen

©TRYGVE ANDERSEN. INGEN GJENBRUK AV BILDET UTEN SKRIFTLIG TILLATELSE

«En sommer er over ...»

For mange år siden sang Kirsti Sparboe «En sommer er over, men minnene om den består». Ja, sommeren er slutt igjen, og kanskje har vi fått noen nye gode opplevelser som vi kan minnes, og som vi også som kristne kan takke Gud for.

Selv har jeg hatt mange gode opplevelser denne sommeren, med et seniorstevne som inneholdt mange gode åndelige, bibelske høydepunkter fra Åpenbaringsboken og Salmenes bok. Det går inn i de gode minnene som jeg håper skal bestå også etter at sommeren er slutt. Og så har jeg hatt en særdeles hyggelig ferieuke på hytta i Mandal, sammen med hele familien. Gode minner å ta vare på derfra også. Ett rom på hytta sto tomt i år, min svigermor Elida døde jo i vinter. Når man så kikker inn på «hennes rom» på hytta så merker man savnet litt ekstra, men også alle de gode minnene. Og livet går videre med en ny generasjon, lille Olav på to år er vårt nye lyspunkt i livet.

Hva ellers er en sommer verdt for en «ung» pensjonist som meg? Et par blåbærturer med Olav, sykkelturen som gir frisk luft og god mosjon, en hage som blomstrer og dufter, bringebær i hagen, litt mekking på både den gamle (1962 VW boble) og den nyere bilen. Og tid til lesing, både Guds ord, sabbatskoleleksa og andre bøker.

Minner er godt å ha, men så skal vi også vende blikket fremover. Hva vil høsten og vinteren bringe? Jo, kalenderen min er ganske fylt opp allerede. Og det første som skjer er i grunnen å få dette bladet du har i hånden til å bli noe du kan ha glede av. Ellers har jeg påtatt meg å lede styret på Tyrifjord vgs de neste årene, og det blir en spennende oppgave.

I sabbatskoleleksene dette kvartalet snakker vi om menighetens forhold til våre nære omgivelser, våre naboer, vår kommune, våre innvandrere osv. Og vi tar utgangspunkt i Guds planer for dette, både i det gamle Israel og på Jesu tid. Hva gjorde Jesus for sine omgivelser? Kan vi gjøre noe lignende? Ja, noe av det viktigste vi lærer er vel å ta imot og gi videre av Guds kjærlighet til de vi møter på vår vei. Å være «lys», og å være «salt» er vel nettopp å vise Guds kjærlighet fram til våre medmennesker. Alle vi møter er «vår neste» og da i kristen sammenheng noen vi kan lyse for.

Dagene blir kortere igjen, sommeren er over. Men vi lar vår lampe skinne for alle som kommer i vår vei! Ha en fin høst! Og så sees vi vel kanskje på høsttreffet 25. september? ■

SENIORSTEVNET 2016
SUNDVOLLEN 12.-17. JULI

«Riktig» stevne

Trygve Andersen

Vi ankom Sundvolden hotell om ettermiddagen, tirsdag 12. juli. Det var rundt 100 seniorer fra Danmark og Norge, ja, noen fra Sverige også. En buss hadde kjørt hele dagen fra Danmark, og ellers kom vi fra alle kanter av Norge. Dessverre kolliderte vårt stevne med familiestevnet i år, det var jo litt ugunstig, og vi savnet noen som nok hadde valgt «feil» stevne.

Jo, vi er overbevist om at vi var på «riktig» stevne, for her var det høy kvalitet på både det sosiale fellesskapet og på møtene. Årets talere var Christine og Reimar Vetne, og de hadde noe virkelig spennende og interessant på hjertet begge to. Joda, vi oppdager nok stadig nye ting når vi hører taler i menighetene ellers også, og når vi leser i våre bibler. Men her var det snakk om teologisk forskning av stor verdi, som disse to har jobbet og jobber med. De har høyeste teologiske utdanning fra Andrews University, og jobber nå med undervisning på Pacific Union College (PUC) i USA. Og de skriver bøker. Christine har forsket på Salmenes bok, og har funnet sammenhenger og systemer som vi ikke ante noe om. Og innkoblet i disse «systemene» i Salmene finner vi både «Kristus» og «Guds rike» i mye større grad enn vi var klar over. Vi leste masse i Salmene i møtene, og det må vi visst fortsette med også etter stevnet. For det gikk nok litt fort for oss til tider, så vi trenger kanskje litt mer lesning og tid til å fordøye dette. Her er det mye interessant.

FOTO: EDY SWART

Reimar hadde sine møter med utgangspunkt i ny forskning i Daniel og Åpenbaringen som han har drevet med. Nye koblinger mellom evangeliene og Daniels bok, mange nye tanker om dyrene i Åpenbaringen, og til og med litt nytt når det gjelder tidsperiodene. Nei, det var ikke i motsetning til det vi kjenner fra gammel adventistlære, det var bare nye detaljer og flere tanker om det som skjer rundt oss i vår tid.

Reimar var utrolig flink til å koble dette til vår menighets historie og til vårt menighetsliv i dag. Og han fikk god gjenklang i salen for sine synspunkter. Forsamlingen, som jo må sies å

>

Vel møtt til neste års stevne, i Midelfart på Fyn

Og så hadde vi et langt og godt organisatorisk samarbeid mellom våre to land i Vest-nordisk Union i mange år. Det hjelper nok godt på de språklige barrierene som ellers kunne vært større.

Våre to lands nære bånd ble også godt illustrert i kveldsprogrammet lørdag, hvor Hella og Odd-Henrik Olsen ga oss smakebiter både på våre lands særegenheter og på våre tette bånd. Et høydepunkt for meg ble Odd-Henriks opplesning av H. C. Andersens «Fillene». Og Hella fremførte både norsk og dansk klavermusikk med høy kvalitet.

Et annet høydepunkt under stevnet var kveldsprogrammet på torsdag. Det var «Bibelkonsert», med Lynn og Reidar Johansen Kvinge, og Ragnhild Sømme og Robert Kvinge. Lynn har jo spesialisert seg på fremføring av bibeltekster med bevegelser og bakgrunnsmusikk. Det levendegjør tekstene på en fin måte. Med litt kommentarer fra Reidar, og nydelig sang av Ragnhild, godt teknisk tatt vare på av Robert med lyd og lys, så ble dette en høytidsstund for oss. Takk skal dere ha for at dere tok tid til å komme!

Allsang er også viktig på et slikt stevne, det binder oss sammen. I tillegg til allsang under andakter og møter, hadde vi en halvtime med fellessang og musikk før kveldsmøtene onsdag og fredag. Onsdag bidro Sidsel og Terje Dahl til dette, og vi fikk, som forventet, en del israelske toner fra dem. Fredag ledet Angela Larsen og Ruth Vetne oss ut i sang.

Vår menighets sangtradisjon går også sterkt på

være «den eldre garde» i vår menighet, med høy «konservatisme» i blodet, hadde ikke vanskelig for å tåle hans nye tolkninger, for de passer utmerket inn med vår gamle forståelse.

Både Christine og Reimar hadde møter onsdag, torsdag og fredag, og Reimar hadde også talen på gudstjenesten på sabbaten, så vi fikk et godt påfyll med åndelig føde under stevnet.

Ellers er jo det sosiale samværet meget viktig, og under måltider og møter når det ikke var møter så gikk praten villig, på dansk og norsk. Det er kjekt at vi forstår hverandre såpass godt. Vi seniorer har jo et langt liv med tett kontakt mellom våre to land bak oss. Mange av de eldste har gått sammen på Vejlelfjord da vi ikke hadde videregående skole i Norge en periode på 1950-tallet, før Tyrifjord.

tvers av våre to land. Med utgangspunkt i John G. Matteson i begge land, og med sterke gamle bånd gjennom pietismen på 16-1700-tallet, videreført av Hans Nilsen Hauge i Norge på 1800-tallet, så har vi en rekke felles sanger i våre sangbøker, av Brorson, Ingemann, Grundtvig osv. Så det er ikke vanskelig å finne sanger som vi alle kan, men vi lærer også noen nye av hverandre hvert år vi er sammen på stevne.

Sabbats formiddag hadde vi sabbatskole med to klasser, en dansk og en norsk, og det var eneste gangen vi fant det riktig å dele oss. Etterpå hadde vi høytidsgudstjeneste, med rikelig sang og musikk. Ekstra sang med familien Lungu, som bor på Sundvollen, med to nydelige småjenter i sentrum, og Dorina Dimitriu, kona til vår lyd/bilde-tekniker på stevnet, som også ga oss deilig solosang. Og Reimar Vetne hadde en god tale igjen, denne gangen om Jesu gjenkomst, i Åpenbaringen 19-22.

Alle jeg snakket med uttrykte at de hadde hatt en fin uke på Sundvollen da vi tok avskjed med hverandre søndag morgen. ■

FOTO: FRØYDIS LISETH (PANORAMA) OG EDY SWART (ØVRIGE)

Neste sommer går turen til Danmark igjen, denne gangen til Midelfart på Fyn. Og da skal det ikke kollidere med familiestevnet her i Norge, så vi håper at flere kan planlegge å komme til Seniorstevnet i 2017. Sett av 18. til 23. juli i kalenderen!

Christine[©] + Reimar[®]

Etter seniorstevnet gjorde vi dette intervjuet med hovedtalerne, Christine og Reimar Vetne

Trygve Andersen / Ruth Vetne

BILDET: Vetne-familien ved Andrews University i 2011.

Vi trenger en bibelvekkelse i blant oss

På Sundvollen ble vi godt kjent med deres arbeider med Salmenes bok, Åpenbaringsens bok og Profeten Daniel, men dere sa ikke så mye om dere selv. Kunne dere fortelle litt mer om deres bakgrunn?

[©] Jeg er født i Finland av finske foreldre, Aija og Timo Karppi, men vokste opp i Kokkedal i Danmark. Etter Vejle fjord dro jeg til Newbold College, hvor jeg møtte Reimar.

[®] Jeg vokste opp i Skien menighet i Telemark, og dro etter Tyrifjord til Newbold. Der traff jeg Christine det siste året, og ett år etter Newbold giftet vi oss. Vi har vært pastorpar sammen i Haugesund & Skudenes, Frogn, Drammen, Sortland og Tromsø.

[©] Da vi bodde på Østlandet, tok jeg en cand. mag. i Oslo i engelsk, kristendom, gresk og hebraisk. På Andrews har vi begge to tatt Mastergrad og PhD, Reimar i Det nye testamentet og jeg i Det gamle testamentet.

Dere har et etternavn som vi eldre adventister kjenner. Hvordan er koblingen til Olaf og Gunnar vetne?

[®] Jeg er sønnesønn av Olaf og Hjørdis Vetne.

[©] Og vi ga vår eldste sønn Petter mellomnavnet Olaf. Etterkommere av Gunnar Vetne har vi truffet mange av i USA.

Dere arbeidet en god stund som pastorpar her i Norge, men veien gikk ut i den store verden igjen. Det ble mer utdanning, hvorfor?

[®] Allerede da jeg begynte som pastor «visste» jeg at jeg en dag ville komme til å gå inn i bibelforskningen og hjelpe til å utdanne neste generasjon av pastorer. Jeg har alltid likt å lese og lære, sikkert delvis påvirket av at jeg vokste opp i et hjem med mange teologiske bøker på hyllene, og hvor tidsskrift som Ministry og Adventist Review ble holdt.

[©] For meg var det hebraisken som trakk og ga meg lyst til å bli hebraislærer. Det er så mange spennende nyanser man kan se når man leser Bibelen på originalspråket, spesielt i poesien. Jeg underviste hebraisk på Andrews under mastergradstudiet og stortrivdes med det, og senere underviste jeg et semester på Universitetet i Tromsø.

Og forskning? Dere har hatt interesse for å gå i dybden i det teologiske materialet?

[©] I løpet av mine studier har jeg for det meste fokusert på strukturen i individuelle salmer, og det er også fascinerende, men da jeg begynte å skrive mitt forslag til doktoravhandling, ble jeg interessert i å se det større bildet. De siste tyve årene har det skjedd et stort paradigmeskifte i salmeforskningen. I stedet for kun å lese salmene som separate dikt eller bønner, har flere forskere nå begynt å lese Salmene som en helhetlig bok. Rekkefølgen på salmene er ikke tilfeldig. Så her er det en gullgrube av interessante ting å se på.

[®] Bibelen er skrevet i en helt annen tid, annen kultur, og på andre språk enn de vi snakker. Så selv om hovedbudskapet i Bibelen er klart og tydelig for alle som åpner boka – hvem jeg er, hvem Gud er, og hva Han vil med oss – så er det mange detaljer i Bibelen som ikke er intuitive og opplagte for oss som lever i dag. Det er alltid nye ting man kan oppdage ved å lese teksten mer grundig, og ved å lese hva bibelforskere har funnet ut om kulturen på den tida.

Hva egne bidrag angår, føler jeg behov for å hjelpe til med å styrke vår forståelse av profetiene i Daniel og Åpenbaringen. Vi har et perspektiv på de to bøkene som de fleste kristne delte tidligere, men som vi etter hvert er mer alene om, så det ligger et stort ansvar på SDA teologer for å holde i live det vi mener er den riktige grunntolkningen av profetiene, og å forbedre og styrke vår forståelse. Jeg føler helt klart et kall til å bidra der.

Adventistkirken trenger også gode lærebøker som våre teologistudenter verden over kan bruke, innenfor de forskjellige teologiske fagfelt. Vi har nesten ingen egenproduserte bøker som egner seg – som er akademisk solide, oppdaterte, og med vårt adventistiske perspektiv. Så i årene som kommer håper jeg å få skrevet noen lærebøker på engelsk om Evangeliene, Paulus og Åpenbaringen.

Dere nådde fint frem til forsamlingen av litt eldre adventister på Sundvollen. Hvordan følte dere selv det var å forelese for en helt annen aldersgruppe enn dere er vant til?

[®] Min erfaring er at når man fokuserer på bibelteksten, trenger man ikke gjøre så store endringer i forkynnelsen fra generasjon til generasjon. Alle, både unge og eldre, liker å lære nye spennende ting fra Bibelen.

[©] Jeg synes det var kjempekoselig å få så mange fine tilbakemeldinger på treffet. Eldre er nok flinkere enn unge til å si takk, så det var en merkelig forskjell.

Dere har gått langt inn i de teologiske detaljene, men jeg oppfattet dere også som praktiske mht. kristendom og adventisme. Hvordan klarer dere å kombinere det?

[®] Jeg er glad du la merke til det! Det er veldig bevisst fra vår side. God bibelforkynnelse må inneholde tre ting: spennende ny kunnskap fra Bibelen, praktiske lærdommer for oss i dag hentet ut fra bibelteksten, og historier fra våre egne eller andres liv som illustrerer denne lærdommen og gjør den levende. Det er ingen grunn til at man ikke kan være både intellektuelt stimulerende og

praktisk matnyttig på samme tid. Adventister har et holistisk menneskesyn, hvor kropp og sinn, liv og lære – alt er integrert og henger sammen.

Intellektet er kanskje den delen som blir minst stimulert i løpet av en typisk sabbatspreken. Folk kjeder seg og tenker «alt dette er ganske basic, og jeg har hørt det mange ganger før». Våre pastorer og lekforkynnere bruker ikke nok tid i prekenforberedelsene til å grave fram ny spennende kunnskap om en bibeltekst som de kan dele med menigheten. Samtidig må prekener også være praktiske og utfordre hvordan vi lever våre liv. Kunnskap og praksis må gå hånd i hånd.

Jeg kikket på deres hjemmeside, og ser en samling «blogger» om mange emner. Dere har mange interesser i det teologiske feltet?

Ⓢ I løpet av skoleåret underviser vi som høyskolelærere en lang rekke temaer og bøker i Bibelen. Vi må kunne litt om det meste, og det er ikke sjelden man har en følelse av at man må snakke om ting man ikke har fått nok tid til å se på. I løpet av en vanlig uke har vi 8-12 «taler» eller undervisningstimer å forberede. Men i vårt eget skrivearbeid og forskning er det heldigvis anledning til å fokusere. Jeg bruker mest tid på å studere Salmenes bok, og litterære strukturer i Det gamle testamentet.

Ⓢ Jeg har brukt mest tid på Evangeliene, både min doktoravhandling om bruken av Daniels bok i Evangeliene, litt fordypning i lignelsene, og en kommentar over Johannes-evangeliet som jeg holder på å gjøre ferdig. Men det har blitt litt tid til Johannes' åpenbaring også.

Ⓢ En gang eller to i året møtes vi med andre bibelforskere på diverse konferanser, både med adventister og andre kristne, og det er alltid veldig berikende og inspirerende.

Jeg fant ellers en meget interessant artikkel om din «læringsfilosofi», Reimar. Der sto bl.a. at du vil snakke så fort som mulig og gå gjennom mest mulig på kort tid. Du mener at elevene er i stand til «multitasking», og det er viktigst for

deg at de ikke «sovner». Spennende lesning for en gammel lærer. Kan du kommentere det litt?

Ⓢ Jeg tror ikke det skjer så mye positivt når en hjerne kjeder seg, så det må vi unngå så mye vi kan. Full oppmerksomhet fra alle tilhørere hele tiden er selvsagt ikke realistisk, men ved å holde et høyt tempo i kunnskapsformidlingen – høy frekvens på «wow, det var interessant, det visste jeg ikke» – så gjør vi det vesentlig lettere for forsamlingen å følge med.

Dere leste mye fra Bibelen i deres foredrag på Sundvollen, og lesing fra Bibelen ble også kommentert ellers. (Jeg ser det også i din «læringsfilosofi».) Bibelen er viktig for dere?

Ⓢ Ja, Bibelen er en viktig og nødvendig livskilde. I den finnes kraft og visdom, og hva er våre små ord og meninger i forhold til Guds hellige ord? Jeg tror at vi som mennesker daglig bør bruke mye mer tid på Bibelen og bønn enn vi gjør, ikke bare som pastorer og lærere, men oss alle. Personlig liker jeg å lese Bibelen og Ellen White mer enn andre bøker fordi jeg elsker den følelsen av Guds nærvær jeg får når jeg bruker tid på disse, men kanskje også fordi jeg føler meg ganske liten, og vet at jeg trenger mer av Guds kraft i mitt liv.

Ⓢ Ellen White, hvis jeg forstår henne riktig, var overbevist om at Adventistsamfunnet vil overleve og være relevant helt til det siste. Det vil ikke bli noe behov for å forlate adventismen og gå over til «noe annet». Men hvis det er en ting som bekymrer meg og gir meg tvil om vår bevegelse vil overleve, så er det forvitringen av bibelbruk i blant oss. De fleste medlemmer leser lite eller ingenting i Bibelen på egenhånd, de færreste er med i en smågruppe hvor man samtaler om Bibelen, de fleste sabbatskoleklasser har lite fokus på bibelteksten – man snakker sammen om et religiøst tema, men sjelden med Guds ord i fokus – og sabbatsprekener har mindre og mindre utleggelse av Guds ord. Vi er blitt en bevegelse som driver med religiøs underholdning og religiøse diskusjoner, men er i stadig mindre

grad en bevegelse preget av ydmykhet og skepsis til våre egne menneskelige tanker, og hunger etter å lære hva Gud står for gjennom Guds ord. Vi trenger en bibelvekkelse i blant oss. Det var både trist og godt å høre så mange eldre takket oss for fokus på bibelutleggelse på Sundvolden og sa at det er så lenge siden de har hørt skikkelig bibelbasert forkynnelse. Det er flott at hungeren etter å lære om Bibelen er der, men det er vondt og trist å høre at de ikke får det på en ukentlig basis i de menighetene de går.

Dere holder litt kobling til Norge enda, dere har to sønner på Tyrifjord vgs. Hvordan fungerer det å bo i Amerika og ha barn her?

Ⓢ Det er både positivt og negativt å ha barna så langt borte. Baksiden er jo at vi savner dem veldig. Men det er også bra fordi jeg selv husker hvor viktig Vejleford-tida var for meg, som et sted hvor jeg ble «voksen» og ble enda mer kjent med Gud.

Ⓢ Tyrifjord gjør en fantastisk innsats. All honnør til alle lærere, pastorer, internat-ledere og andre ansatte der. Det er stor geografisk avstand mellom California og Ringerike, og en del av meg følelsesmessig håpet at guttene våre ville velge å ta videregående på Pacific Union College (PUC), men vi ser hvor flott innflytelse og modning en utdanning på Tyrifjord gir, så vi er glade for at de velger å gå der.

Blir det vanskelig å få dere tilbake til Norge?

Ⓢ Vi har ikke noe imot å komme tilbake til Skandinavia som pastorer, og vi vurderte seriøst en forespørsel fra Danmark så sent som i fjor. Men vi trives godt på PUC i California, så det er ikke umulig at vi blir der i mange år framover.

Ⓢ Alt er i Guds hender. Vi tror at Gud nå har ledet oss til PUC og gitt oss begge lærerstilinger der. Hva fremtiden bringer, vet ikke noen av oss. ■

The Advent Ambassadors

Dette blir et litt annerledes treff. Middagsmat forberedes og serveres av en filippinsk gruppe, og det blir også sang ved gruppen *The Advent Ambassadors* fra Filippinene, som har gledet oss tidligere.

Programmet forøvrig blir variert: *Trygve Andersen* tar oss med til Iran med bilder og filmklipp. Vi besøker bl.a. bibelske steder i det gamle persiske riket.

Veslemøy Hogganvik forteller om utfordringer på misjonsmarken, og aktuelle tiltak.

Og så er det avsatt en klassesstime som er kalt *Dialog med senioren* - hvilke ønsker og behov har dere som Seniorforeningen kan være behjelpelig med?

Vanlig avslutning med sosialt samvær og forfriskninger.

PÅMELDING

Prisen er kr 150, som enten kan betales ved påmelding, til konto 3000.26.41867, eller ved ankomst.

Påmelding helst innen 16. september til:

■ **Richard V. Jensen** tlf. 32 75 25 89, 924 93 322 - hrv.jensen@gmail.com

■ **Trygve Andersen**, tlf. 67 90 43 24, 970 33 601 - trygand@gmail.com

Etter hvert som årene går blir det til at en oftere blar i minnes bok. Og det er vel slik med oss alle at den boken har både lyse, gode minner fra tiden som svant, men der finnes også de mørke, dystre skyggene. For den oppvoksende slekt, og kanskje også for dem som har lagt de første år av voksentiden bak seg, er nok «de harde trettiårene», noe som virker nokså fjernt og uforståelig. Men for den som har opplevd og erfart den tiden, er det realiteter som aldri kan forsvinne.

Med oppvekst gjennom hele trettitallet kan jeg selsagt erindre mange ting. Vi var direkte fattige, selv om vi aldri sultet. Det var jo særlig klær og skotøy det kunne være problemer med å skaffe. Pengene var få og små fordi det var sparsomt med arbeid. Og var det arbeid å få, var betalingen svært dårlig. Det hendte det ble satt i gang nødsarbeid til 30 øre timen! Far var fisker av yrke, men vi hadde også et lite småbruk hvor vi til vanlig hadde ei ku og 4-5 sauer.

Disse dyrene var meget verdifulle for oss. Jeg kan ennå huske fra den tidligste barndom at vi savnet en voksen sau da vi samlet sauene om høsten. Min far gikk dag etter dag langt ut over høsten og lette, men sauene ble aldri funnet. Det var et smertelig tap for oss. Om det så var godt fiske enkelte år, hva hjalp det når prisene var så lave? Lofotskreien ble betalt med 6-6,5 øre pr. kilo!!

Min bror Petter som er en god del år eldre enn meg, opplevde nok den harde tiden på en

enda barskere måte. Han og Reidun ble gift sommeren 1938. De var da nylig blitt medlemmer av menigheten. Alf Lohne kom til Hadseløya og hadde møtevirksomhet på Melbu 1937-39. Selv i disse vanskelige årene var det mange som ble døpt, deriblant min bror og hans kone. Det gjorde ikke arbeidssituasjonen noe bedre når en skulle ha fri på lørdag og store deler av fredag i vinterhalvåret.

Det jeg nå forteller er bruddstykker fra et strevsomt liv som er levd i troskap mot den overbevisning som ble fulgt.

Vinteren 1938 var min bror Petter med sin far på Lofotfiske. Fisket foregikk for dem med «juka»-håndsnøre. Det var til å begynne med lite fisk, men etter hvert tok fisket seg opp. En dag minnes min bror at de hadde så mye fisk at fribordet på båten var nesten uforsvarlig lite. Da sesongen var over, var oppgjøret på om lag 600 kroner. Det var nesten ubegripelig at flere måneders hardt arbeid kunne gi så lite penger! Min bror skulle gifte seg om sommeren, og han ba far om 50 kroner. Han skulle nemlig kjøpe seg dress til bryllupet. Han fikk disse pengene og gikk til en butikk på stedet der i Lofoten. Der fant han en dress han kunne bruke til formålet, men den kostet 80 kroner. Men handelsmannen slo av til 70 kroner. Min bror sa da som sant var at han hadde arbeidet hele vinteren og han hadde bare 50 kroner. Og han måtte ha 5 kroner til et spesielt bruk, så han hadde da bare 45 kroner til dressen. Det hele virket så formålsløst, så han gikk mot døren. Da var det handelsmannen kalte ham tilbake og sa han kunne få

dressen for 45 kroner. De 5 kronene gikk med til skyss til kirken der bryllupet sto – startkapitalen for brudeparet var simpelthen 0 kroner!

På andre siden av Hadsselfjorden, på Fiskebøl, bodde en adventist som hette Olaf Nilsen. Han hadde et gårdsbruk som var såpass stort at han også hadde hest. Det triste skjedde da i 1939 at en av sønnene til bror Nilsen døde, og han manglet en mann til fisket. Min bror fikk spørsmål om han kunne tenke seg å være med. Petter reiste så med hurtigruten til Svolve. Derfra måtte han ta lokalbåten til Nusfjord hvor bror Nilsen lå. Min bror hadde ingen penger til å ta inn for natten, så han måtte gå ute i Svolve hele den kalde vinternatten!

Båten til bror Nilsen var ikke stor, det var bare fire mann om bord. Så trekking av line og annet arbeid om bord måtte foregå med håndkraft. Nå var det slik at under setting av linene var det ikke til å unngå at disse ble satt over hverandre. Når så bruket ble trukket, måtte de kappe den fremmede linen og skjøte den sammen igjen når de hadde fått klar sitt eget bruk. Da var det vanlig å forsyne seg med fisken på de nærmeste krokene på den fremmede linen. Det gjorde aldri bror Nilsen. Han satte fisken tilbake på anglene, og dette ble han kjent for av fiskerne ellers. Han hadde nemlig en spesiell måte å sette fisken tilbake på. Og hans ærlighet ble belønnet med at han senere fikk fisk fra nabobåten.

Det var også en kilde til forundring at denne lille «adventistbåten» fisket så godt. «Hvordan kan det gå til at dere som ikke fisker på lørdag og delvis ikke på fredag, kan greie dere så godt» ble han en gang spurt av en annen fisker. Det var da bror Nilsen ba mannen bli med bort til vinduet. «Se på disse fjellene. Tror du ikke han som har skapt disse mektige fjellene kan velsigne oss når vi følger og tjener ham», var svaret.

De neste årene var det vel bare fra hånd til munn for Petter og Reidun. Han drev mye med hjemmefiske og Reidun laget de deiligste fiskekaker som ble solgt for fem øre stykket. Så kom krigen i 1940 og et par år senere ble filetfabrikken på Melbu bygd. Det var som sagt veldig vanskelig å få arbeid, men til slutt lyktes det Petter å få forefallende arbeid på anlegget. Det fantes gode mennesker med velvilje, og min bror møtte noen slike. Da så produksjonen kom i gang på fabrikken, kom han inn som filetskjærer. Og for å si det rett ut: Han ble den flinkeste skjæreren på anlegget! Ved kontroller av skjærerne hendte det seg at Petter Myrmo ble valgt ut til prøveskjærer mens kontrollørene sto og så på. Det var visstnok ikke populært blant andre skjærere at adventisten ble valgt til dette! Når det så hendte at det kom båter med fisk etter dager med stillstand, ble min bror alltid budsendt.

Vi har snakket mange ganger om hvor mye fisk han egentlig må ha filetert gjennom de årene han arbeidet. Det må ha vært et kjempeberg! Og hans Reidun var også i arbeid på filetfabrikken, som pakkerske. Hun fikk ord på seg for å være den raskeste av alle pakkerskene. I tillegg hadde min bror det lille gårdsbruket å ta vare på. Så det ble nok ikke mange ferier og fristunder gjennom alle disse arbeidsårene.

Jeg tror ikke andre enn de menn og kvinner som virkelig har opplevd de harde tidene både på kropp og sjel, kan forstå hva dette innebar. Men ett er sikkert: Gjennom det alt sammen var det En som var med og gav sin hjelp og sin velsignelse. Og det valg som den gang ble tatt om å følge den veien som ble klar, veien med Ham som eier lønnen og evigheten, har stått fast gjennom alle år. ■

Artikkelen er tidligere publisert i *Evangeliets Sendebud*, Innsendt av Richard Vagn Jensen.

Hva min bror fortalte

Av Gunnar Myrmo

Spennende å avdekke sine røtter

Trygve Andersen

Mange, ikke minst av den litt eldre garde, synes det er interessant å se på sine «røtter». Hvor kommer vi fra, hvem var våre besteforeldre, oldeforeldre osv. Det har vært flere TV-programmer med dette som utgangspunkt, og det er mye interessant man kan finne om sine forfedre. Innenfor menighetens historie, både lokalt og sentralt, kan man også finne mye spennende informasjon i slektsgranskingskildene.

De som har fulgt godt med i mine skrivelser de siste årene i Adventnytt og Seniorene, har sett at jeg har vært interessert i menighetshistorie. Bl.a. har jeg skrevet om familien Matteson, spesielt Anna fant jeg mye interessant om som noen sikkert husker. Også barna deres var det interessant å følge (se AN nr 7/8 2013).

Min interesse for slektsgransking begynte selvsagt med min egen familie. Noen andre i slekten hadde begynt å bygge et felles elektronisk slektstre på nettstedet GENi (www.geni.com), og jeg og min søster førte opp flere slektsledd i vår del av familien. Målet mitt ble å få på plass alle direkte slektninger seks ledd tilbake, til omkring år 1750. Der stoppet jeg, men min søster og mange andre har fylt opp både lengre bakover i tid, og med mange søsken på alle ledd, så i dag er det flere tusen personer i dette familietreet.

Det ble mange lange kvelder med datamaskinen i den perioden det sto på for min del. For det er der man finner det meste i dag, i søkbare databaser for folketellingene fra 1800-1910, og ellers i scannende kirkebøker og skiftmateriale som man kan «bla i» på nettet. Utvandrerne til Amerika har man også tilgang til informasjon om. Og det er utrolig spennende når man finner det man leter etter. Man finner også spennende informasjon utenom de vanlige dataene for fødsel, konfirmasjon, giftermål og død. For eksempel var min morfars mor født utenfor ekteskap, og faren ble oppgitt i kirkeboka, og det viste seg å være en meget «fin» herremann. Plutselig var man inne i en fornem slekt i Bergen, hvor det nok var en del «forviklingar» rundt dette forholdet.

Mitt siste prosjekt i forhold til slektsgransking har vært vår lokale menighets begynnelse. Hvem

var de, de som startet vår menighet i Strømmen, «Berglund-sekta» som den lokalt ble kalt?

Noe kan man jo finne i menighetens egne gamle bøker, men det er ofte begrenset hva som er blitt tatt vare på fra de tidlige tider. I dette tilfellet var jeg også interessert i å finne informasjon før menigheten ble opprettet formelt.

Er du litt fortrolig med bruk av datamaskin, så er det ikke så vanskelig å komme i gang, og du vil fort finne dine foreldre og besteforeldre i folketellingene og kirkebøkene. For disse vet man jo som oftest hvor de kom fra og hva de het, og kanskje også fødselsår og dato. Stedet å starte er *arkivverket.no*. Der ligger inngangen både til folketellingene og kirkebøkene. Og det ligger en liten film-snutt der som kan være nyttig for nybegynnere. Men ellers er det bare å «klikke i vei», og prøve seg frem. Det er ikke mulig å gjøre noe galt der, annet enn å ikke finne frem. Da går man bare tilbake til utgangspunktet og begynner på nytt.

Man begynner altså med en man kjenner noe data på og søker opp vedkommende i en passende folketelling, f.eks. 1910 som er den siste tilgjengelige. Da vil man finne hele familien til denne i folketellingen, med fødselsår etc. for disse, og så kan man lete videre bakover ved å finne disse igjen i tidligere folketellinger med data for deres foreldre igjen, osv. Slik kommer man tilbake til ca. år 1800. Vil man lenger tilbake må man bruke kirkebøkene, som altså også ligger på nettet, men som man må bla i, og det er selvsagt mye mer tidkrevende.

Noe som er interessant i menighets-sammenheng er at i de siste folketellingene i 1900 og 1910 er det registrert hva hver enkelt person har oppgitt som trossamfunn. Det betyr at man kan skrive adventist i søkefeltet for trossamfunnet og ikke oppgi noe mer, annet enn f.eks. å velge et fylke, så vil man få opp alle som var registrert som adventister i det fylket på dette tidspunktet. Nå er det en del feilskrivning i dette feltet i tellingene, så jeg har funnet at det er enda bedre å skrive adv* ettersom den da søker opp alle som inneholder adv i det oppgitte feltet. Og så vil nok ikke disse dataene alltid stemme med det faktiske, for dette er altså ikke

sammenholdt med kirkebøkene hvor de offisielle registreringene av kirketilhørighet lå. Men man finner nok de aller fleste adventistene på telletids-punktet på denne måten.

OK – vi tar mitt siste prosjekt med Strømmen menighets oppkomst som eksempel: Jeg starter med folketellingen i 1910, og søker opp personer registrert med adventist i trossamfunnsfeltet og velger Akershus fylke. Jeg får opp 82 personer, og finner lett familien Berglund med adresse Framnes i Skedsmo, og Anna Nordli med adresse Soli i Skedsmo. Ja, det er mange andre kjente familier der også, f.eks. min egen familie Johansen på Malmøykalven i Aker og på Frogn, men det var ikke tema nå.

Familien Berglund finner jeg også registrert som adventister i folketellingen i 1900, og det er litt rart, for om jeg sjekker dem litt nærmere i andre kilder så finner jeg at de akkurat har flyttet til Strømmen våren 1900. Og de skal ha kommet direkte fra Sverige ifølge familien. Nøyaktig når og hvor de har blitt adventister har jeg da ikke klart å finne ut av. Rolf Berglund, som er barnebarn av dem som flyttet hit, mener å ha opplysninger om at de ble adventister noe senere, kanskje rundt 1910, da det kom et par kolportører til området. Men det passer altså ikke med at de er registrert som adventister i folketellingen i 1900. Og i vår menighetsprotokoll er de oppført med dåp av pastor Norderhus i 1899. Men at de var de første adventistene i Strømmen er det altså liten tvil om.

Følger jeg opp Anna Nordli, som også var oppført som adventist i Strømmen i 1910-tellingen, så finner jeg at hun er datter av Johanne Bjørndahl, og har akkurat giftet seg litt før 1910. Johanne og barna hennes har flyttet til Strømmen litt etter år 1900, og er blitt skilt. Men jeg finner i en oppføring i en kirkebok tidlig på 1890-tallet, da hun for øvrig giftet seg for annen gang, at hun oppgir å være adventist.

Familieene Berglund og Bjørndahl var altså de første adventistene i Strømmen. Berglund kom litt før Bjørndahl, men Johanne Bjørndahl hadde vært adventist allerede tidlig på 1890-tallet, i Oslo. Er det ikke litt spennende da? ■

Per de Lange

Ha det godt lenger Kjøttthuer og kålhoder

«En nasjon av kjøttthuer» heter boken til Espen Løkeland-Stai og Svenn Arne Lie som kom for noen få år siden. Den har da også markert seg i debatten om både matvaner og landbrukspolitikk.

Av Per de Lange

Det er få nasjoner som spiser mer kjøtt enn vi. Forfatterne beskriver matpolitikken til dels som en «kjøttifisering». Særlig er forbruket av svin og kylling økt, fra 53 kg per person i 1989 til nesten det dobbelte i dag. Dette dreier seg om folkehelse, men også om landbrukspolitikk, hovedfokus i boka. Broilerkyllingene lever nemlig stort sett på importert soyabasert kraftfor og får svært lite norsk grøntfor. Slikt har jo lite å gjøre med lokal ressursforvaltning. Mattilsynets rapport om regelbrudd hos 132 av 152 kyllingprodusenter forsterker det uheldige bildet. Pressemeldingen konkluderer: «Dette er en bok for alle som spiser, og som mener vi må ha en robust lokal matproduksjon for å overleve.»

Men «kjøttthue»-konklusjonene til de to forfatterne har videre rammer. For fem år siden var FNs høypanel om global bærekraft samlet i Addis Abeba i Etiopia for publiseringen av en ny FN-rapport om fremtidens miljø og levekår, bl.a. som en markering av 25-årsdagen for Brundtlandkommisjonens rapport i 1987. Landsmoder Gro var da også med til konferansen.

Rapporten konkluderer med at lite har bedret seg siden 1987, men tvert om har mye gått fra vondt til verre for både klima, miljø og levekår. Det anbefales klarere initiativ overfor de tre krisene: Matvarekrisen, klima- og miljøtrusselen

og finanskrisen. Vi må definere det som forskerne kaller planetens grenser, miljøterskler og vippepunkt. Det etterlyses en radikal politisk kursendring, «en ny politisk økonomi», for å berge jordkloden og utviklingen. Manglende tiltak vil snart forverre levekårene for oss alle, men særlig for de utsatte gruppene.

En grønnere matlinje, parert med engasjert altruisme og moderasjon i egne livsstilskrav etterlyses både av de to forfatterne og av FN-panelet.

«Kålhoder» har et bedre renommé, særlig ettersom de bl.a. er basert på Walter Willetts klassiske sykepleierstudie ved Harvard Universitet i USA. Blant de veletablerte funnene viste det seg at sykepleiere som spiste kål regelmessig, endte opp med både bedre helse og høyere intelligens!

«Krudd i kålen» het slagordet i Roger Antonsen grønne kampanje «Operasjon Grønn Bølge» i Det norske forsvaret for noen år siden, hvor man fikk rekruttene til å doble inntaket av frukt og grønt, - nyttig for helse, utholdenhet og forstand.

Nylig har vi fått nok en grønn bølge: Oslo kommune har innført mulighet for grønne menyer ved alle serveringer, foruten at på mandagene er lunsjen helgrønn. Inspirasjonen hentes fra en kampanje «Meatless Mondays», som går i en rekke land, slik som i Belgia, USA og Sør-Afrika. Andre kommuner har valgt en mykere linje med valgfrie grønne menyer, slik som Bergen og Trondheim kommuner.

29. juli i år, på selveste Olsok, ble vi adventister applaudert i en artikkel i avisen Klassekampen, som de første med grønn mat i Norge. Bl.a. undertegnede ble intervjuet i artikkelen. Sunnheitsbladet, startet av John G Matteson med sponning fra John H Kellogg allerede i 1881, lå foran alle andre her til lands. Den store grønne bølgen her i landet kom først skikkelig i gang i mellomkrigsårene med bl.a. Oslofrokosten og Sigdalsfrokosten.

Det var da heller ikke så lett til å begynne med. Einar Rose var tidlig ute med vegetarvitser, fulgt av andre: Vegetarianeren som ikke kunne spise blodappelsiner, vegetarianerkannibalen som bare spiste buskmenn og vegetarianeren som fikk kløe på øretoppene og på nesetippen, foruten bladlus i magen. Ved en større vegetarkongress på Hurdals Verk Turisthotell sommeren 1938 laget Aftenposten en rapport fra samlingen, inklusive en illustrerende tegning av delegater på kne i kløverenga. Bildeteksten sa sitt: «Lunsjpause på vegetarkongressen».

Kjøttthuer eller kålhoder? Sistnevnte har så absolutt tatt over i en del sammenhenger. Forskningen støtter dermed en viktig brikke i budskapet vårt. Helsebudskapet med alle de åtte helsenøklene, slik Ellen White uttrykker det i boken «Helse og Livsglede», har stått sin historiske og forskningsmessige prøve.

Og bildet blir stadig større. I tillegg til omsorg for egen helse dreier det seg om omtanke for og ressursfordeling med den milliarder mennesker som sulter i verden, hensynet til klima, miljø, dyr og bærekraft. Det dreier seg om ansvaret for skaperverket som vi mennesker fikk ansvaret for i tidens morgen.

Ha en god høst med markens grøde og tur i marka foruten sosiale og åndelige fellesskap, som et stolt kålhode! ■

Senioren

Organ for
**SYVENDEGAS
ADVENTISTKIRKENS
SENIORFORENING**

Adresse: Postboks 124
3529 Røyse

Bank: 3000 26 41867

Org.nr: 997 229 231

Nett: www.sdasenior.no

Sekretær

REIDAR LARSEN
Bergsengvegen 71, 2372 Brøttum
Telefon 62 12 26 66 - 943 32 898,
reidar.larsen@adventist.no

Kasserer

RICHARD VAGN JENSEN
Glimmerveien 19, 3340 Åmot
Telefon 32 75 25 89 - 924 93 322
hrv.jensen@gmail.com

Redaktør for «Senioren»

TRYGVE ANDERSEN
Solliveien 13, 1472 Fjellhamar
Telefon 67 90 43 24 - 970 33 601
trygand@gmail.com

«Senioren» kommer ut fire ganger i året og sendes til alle medlemmer av SDA Seniorforening. Medlemskap tegnes ved å sende kr 200 til bankkonto nummer 3000 26 41867.

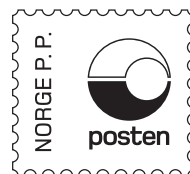
Gaver til bladet eller Seniorforeningens aktiviteter, sendes også til konto 3000 26 41867. Mange takk!

Oppsigelse av medlemskap gjøres via sekretæren.

Tips, artikler og bildestoff til bladet sendes redaktøren.

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

Returadresse
Senioren
R. V. Jensen
Glimmerv. 19
3340 Åmot

Hjelp mig, Frelser, ser du bølgen
som vil overskylle mig?
Smerte, sorg og død blir følgen,
Jesus, mer jeg makter ei.
Ta du roret, Frelsermann,
Du alene redde kan.

Hjelp mig, Frelser, intet annet
gjelder for mitt redde sinn.
Stormen raser over vannet;
vil du styre båten min?
Om du ikke hjelper nu,
drukner jeg i syndens gru!

Hjelp mig, Frelser, jeg fortviler,
For jeg ser den ondes makt.
Satan hånlig til mig smiler,
Flittig står han der på vakt.
Og i hat han hvisker frem:
«Aldri himlen blir ditt hjem!»

Hjelp mig, Frelser, til å glemme
Satans falske vredesord.
Kvel hans list og slangestemme,
si du har all makt på jord.
Vil du rive ned hans garn,
frelse fra all synd ditt barn?

Hjelp mig, Frelser, du bevare
må ditt barn i syndens nød.
Du må hjelpe mig i fare,
frelse mig fra evig død.
Jeg vil gjerne bli hos dig,
Når du bare hjelper mig!

Takk o Frelser, at i nøden
Du mig rakte hånden din.
Ei jeg frykter mer for døden,
Du o Jesus, er jo min!
Ingen redsel mer betar,
Ti jeg nok i Jesus har!

HJELP MEG, FRELSE

.....
Borghild Lohne